

امور تحریر یہ ایچون فؤاد بکہ
وامور اداره ایچون آرتین افندی بہ
مراجعت اولنور۔

—

مسلکمزہ موافق آثار قبول اولنور۔
درج اولنمیان اوراق اعادہ اولنماز۔

مجلہ اولنور

ادارہ خانہ سی باب عالی جادہ سندہ
۵۲ نومرولی « شرکت مرتبہ »
مطبعہ سیدرہ۔

—

استانبول ایچون سنہ لکی مطبعہ دن
آلفق شرطیلہ ۴۰ طشرہ لره پوستہ
اجرتیلہ برابر ۶۰ غروشدرہ۔

نسخہ سی ۱ غروش

پنجشنبہ کونلری نشر اولنور ادبی، فنی و صناعی غزترہ در

نسخہ سی ۱ غروش

ادبیات فارسیه بر نظر

(مابعد)

(فرخی) فصاحت و بلاغتده بینظیردر.
کلامی اکثریا فضلا جانبندن مقام استدلالده
ایراد اولنور.

فردوسی — ایرانده کتم عدمدن
معموره وجوده قدمهاده اولان ادبای فصا-
حتشعار و شعرای بلاغتدار میاننده اوصاف
و مبالغه طرزنده (فردوسی) قدر فصیح القول
و سلیس الکلام بر شاعرک شمعی به قدر
کهواره زیب شهود اولمدهینی مسلمدر. مثنوی
طریقنی ایلک آچان فردوسیدر. مشارالیهک
بعض مبالغه آمیز اشعاری — زمانزک اسلوب
نظم و تحریرینه موافق دوشمهدیکی جهتهله —
هدف تیر اعتراض اولمش ایسهده عصرینک
مقتضیاتنه کوره التزام ایتمش اولدینی شیوهده
کوستردیکی قدرتده آریجه شایان تحجیددر.
شهنامهسی تاریخ اولمقدن زیاده یونانیلرک (ایلیاد)
و (اودیسه) لری قیابندن براساطیر مجموعهسی
بر ادبیات نمونهسی اتخاذ اولمق استعدادینی
حاضردر. یازدینی شیرلر سراپا داستان ایسهده
سوزلری پک دلستاندر.

فردوسی، خراسان نواحیسندن
(طوس) ولایتنه منسوب وایم ظهوری
دردنجی قرن هجری به و (محمود غزنوی)
دورینه مصادفدر. فردوسی ایله (محمود
غزنوی) بیننده شاهنامهک نظمی خصوصنده
سرزده وقوع اولان ماجرا مشهور آفاق
جهان اولمغله نقل و ایرادنن صرف نظر
ایلمشدر.

فردوسینک شهنامه دن ماعدا (یوسف
زلیخا) نام بر اثر بیمدیلی ده موجوددر.
مشارالیهک سلاست طبع و علو فکرینه
کسب وقوف ایچون شهنامه کی بر اثرینه
مراجعت هر حالده اولی ایسهده، طوتمش

اولدینمز مسلکه اتباعاً، حقیقه طبع رعنا-
سندن، متفرق شیوهلرده، مختلف رنگلرده،
نزهت افزای ساحه انکشاف اولان بر ایکی
کل دسته سنک بروجه آتی تقدیم و تشمیهله
اکتفا ایدیورز.

در ترمیم باری نهالی

- بنام خداوند جان و خرد [۱]
کرو برتر اندیشه بر نکذرد
خداوند نام و خداوند جای [۲]
خداوند روزیده رهنمای
خداوند کیوان و کردان سپهر [۳]
فروزنده پیکر ماه و مهر
بینندگان آفریننده را [۴]
نیفی مرنجان دوییننده را
زنام و نشان و کان برترست [۵]
نکارنده بر شده کوه رست
نیا بد بدورای و اندیشه راه [۶]
بود برتر از نام واز جایگاه
بهستیش باید که خستوشوی [۷]
زگفتار پیکار یکسوشوی

[۱] خالق روح و عقل اولوب مرتبه وهم
وقیاسدن بالاتر اولان جناب واجب الوجودک اسم
پاکندن استمداد ایده رم.
[۲] خالق اسماء و مکان، هادی و رزاق انس
و جان اولان حق تعالی.
[۳] فاطر کواکب (زخل) و فلک کردان،
پرتوخش قرتابان و رونق افزای شمس درخشان
اولان صانع تعالی حضرتلری.
[۴] بویکی چشم ظاهر بین ایله ماهیت خلاق
عرش و زمینی درک ایده منسک. پیوده یر،
ایکی کوزیکی بورمه.
[۵] حق تعالی نام و اثر و شهبه دن بریدر،
مصور جوهر علویدر. (یعنی خالق عقل نورانیدر).
[۶] فکر و اندیشه او مقام قدسیت اتساوه
راهیاب دخول اوله ماز. چونکه ذات حضرت باری
اسم و مکاندن منزهدر.
[۷] وجود حضرت معبودی تصدیق و اعتراف
ایده رک اقوال و اطوار ناشایسته دن ابا و استنکاف
ایتمک انسانه وجیبه ذمه عبودیتدر.

پرستنده میباش و جوینده راه [۱]
بزرگی بفرمانش میکن نگاه
توانا بود هر که دانا بود [۲]
زدانش دل پیر برنا بود
ازین پرده برتر سخنگاه نیست [۳]
بهستیش اندیشه راه نیست

— دیگر —

خداوند بالاویستی تویی [۴]
ندانم چه هر چه هستی تویی
(مابعدی وار)

وظائف بیتیه نسوان

قسم اول

— اداره یتیم —

{ فصل اول }

—

کوی عالمی

کویده ساکن اولوب ده اوراده
منتظم برعاله تشکیل ایتمک ایستین قادیلرک
وظیفه لری، شهرده مقیم اولانلرک ککندن
دها اهمیتلی، دها و سعتلیدر. شهرده
نشینکرین استراحت اولان قادیلرک یالکر
اوینک اداره سیله مکلف بولندینی کی چو-
جوقلرینک امر تعلیم و تربیه لرینی تسهیل

[۱] حق جل و علا حضرتلرینه عبادته اهتمام
و طریق مستقیم التزام ایت. اوامر الهیه دایما
تعمیق نظر ایله.
[۲] عالم اولان آمده واسطه شرف و اقتدار
موجوددر. علم سایه سنده اختیار آدمک قلبی ییله
طراوت جدیده کسب ایدر.
[۳] بوندن اوتوسی ماورای حوصله کلامدر.
والحاصل، حق تعالی حضرتلرینک ماهیت وجودینی
آکلامقدن فکر انسانی عاجزدر.
[۴] آهی! خالق کون و مکانسک
نسقاساز زمین و آسمانسک

ايچون دخي بيك درلو واسطهيه مراجعت ايدم بيلير. حالو كه كويده قادين يالكز والده لك وظيفه سييله اکتفا ايدم ميوب چو جوقلرينه محمل لك و مربيه لك وظيفه لريني ده ايفا ايتمهك مجبوردر. يالكز امور داخله بيتيه سنك انتظامني حسن محافظه ايتك كافي دكلدر. امور زراعيهيه نظارت ايشلرك حسن جريانه دقت ايتمي ده لازمه دندر. بو مشاغل كثرتي قادينلري اوركومه، ملي. كوزلجه اسرار اولسان بر حيات بونلرك هيسنه كافي اولور و اويله بر سرعتله مرور ايدر كه انسانه تصويري ناقابل بر حضور، بر آسايش، بر لذت بخش ايدر. كويه چكيان بر آدم كوزل قومشولر بولور. انسانك اوراده نائل اولديني رفاه و حظوظات شهرك انواع مسار ولدته تماميله بکره مزسده، كوي عالملك ده كندينه كوره باشقه برلنتي وارددر. ديه جكسكز كه فنون و علوم شهرده ده ازياده مظهر رواج اولور: يا اكر يال نعمت علم و معرفتدن استفاده به حريص اولان كوييلره فندن، معارفدن بحث ايتك، آتله معلومات جديده و نافع اعطا ايله مك، بوكي شيلرله اشتغال ايدم ايدم. ذاتاً دوچار فتور اولمش اولان شهر اهالي سینه تفهيم مرام ايدم جكم ديه اوغراشتمدن و مناقشه لره قالمشتمدن دها اعلى اولمازمي؟ ايكنجي حالده انسان يالكز ابراز هنر ايله ديكنه و غرور اولور؛ برنجي حالده ايسه، احبا و اوداسنه، كوي قومشولرينه حقيقي بر خدمتده بولندم، ديه مسرور، مفتخر بولنور. كويده برقاج دوستله برلى تفريح بريره كيدليكي، بر محله اجتماع ايدليكي صورتده اوبزم و جمعيتده خصوصى بر علامت لطافت، باشقه بر اثر انبساط و مسرت رونما اولور كه بواثرلره شهرده اصلاً تصادف اولماز. اهل محفل هموماً بر بريني طائير، و هر كس محتاج معاشرت بولمغله وحدت و انزوادن چكيدر.

ثروت عموميه نك مساواتسزلى اوراده حس اولماز؛ هله اختلاف مراتب بوس بتون اورته دن قالقار.

ياز اكلنجي لرينه كلنجي، يك مختلفدر. تفرجلر؛ فرحزايه و موقعه، لطيف كولكللى آغاچلر آلتنده ايديلن طعاملر؛ آرايه، آت و حتى مركبه ايديلن سياحتلر؛ شكارلر؛ صيد ماهيلر؛ والحاصل شهر اهالي سینه دائماً كاييتلى بر مصارف اختياريله ميسر اولان ديكر بوكيل اكلنجي لر كويده جزئي بر مصرفله تيسرناي حصول اولور. كوي عالمنده چوق دفعه لر كوي دوكونلري، قير اكلنجي لري و سائر اجرا اولنور كه انسان كندي عالمله سي و جوار قومشولريله برلكده كچير. ديكي اوساعات لطيفه حقيقه حياتك اك عزيز بر دوريدر.

قيشك اوزون كيچي لري ده لطافتدن خالي دكلدر. بويله كيچي لره، ايكنه ايشلري ياپيلير، كتاب مطالعه اولنور. براني اوخاني بومو سنده، يازك صفالي كونلرنده، شنك زمانلرنده كنديني و چو جقلريني تزينه مدار اوله جق و سائطي استكمال ايدر.

فنون و فضائله منتسب اولانلر بيله كويده، محصولات ادبيه، صنايع، معارف بشريه نك ترقيدي حقنده يك سهولته تدارك ايدم بيله جكلري غزله و هر نوع نشریات واسطه سييله اخذ معلومات ايدم بيلير.

والحاصل، قيشك سرت هوا سنده تدريجاً آلايشاير. حتى، قومشولرله ملاقات و تفرج لذتندن قيشين انسانك محروم قالدني نادراً وقوع بولور. موسيقيشناس يا خود فكري منور بر قادينك مهارتي اك زياده بويله قيش كيچي لري بر محله طوپالان جمعيتلره تقدير اولنور. جمعيت افرادي اشخاص معدوددن عبارت اولديني زمانلر، قيش هوا سنك اشتغالته مساعد بولنديني مشغله لره مرور ايدن سنه نك مصالحته، يكي باشلايان

سنده ياييله جق اولان ايشلره، مطالعه ايديلن كتابلره، اجرا ايديلن و دها ايديله جك اولان تزه لره، تماشا لره دائر صحبتلر، مكالمه لري جريان ايدر. بوكي امورده كويده هر كس علاقه دار اولديني چون آجيلان صحبتلره هر كس اشتراك ايدر، او اوافق جمعيت عين احتياجات و عين تقيدات ايله مكلف بر فامليسا هيئتني كسب ايلر. جمعيت افرادي متعدد اولدقلى حالده، حضاردن هر برى آريجه مهارت ذاتيه سني ابراز ايتك ايسه تيه جكندن، مجلس غايت مسرت انگيز و نشاط آميز بر بالو رنگيني آلير كه بونندن ده هر كس مذاقته كوره بهره ياب التذاذ اولور.

مجلسلرده، شطرنج، كاغد، دومينو و دامه اويونلري ده — ذوق قطع ايدم جك صورتده كثرته اويناندايغندن و اورته ده ذاوك مقداري تزييد و اويونچيلاري قاربالغه تشويق ايدم جك بر وسيله موجود اولمدايغندن — بعضاً تفريح خاطره بادي اولور.

كوي اهالي سنك تأمين استراحتني كافل دها باشقه ذوق و صفالرده واردركه دائميدر. نتايج حسنه سي مشاهده اولنديني حالده، اجرا سنده بيك قات دها لطافت كورولن انعام و احسان قضيه سي كويده مختلف صورتلره اجرا اولنه بيلير: بر قادين مشاغل لازمه دي كويك فقراسنه ايفا ايتديرمهك قوجه سني راضي ايدم بيلير؛ امور بيتلريني حسن اداره ايتملي خصوصنده فقرای اهالي به نصيحتلر ويرر؛ خسته اولدقلى ائنده آنلري تسلي ايدر؛ بيجاركانه معاونت لازمه ده بولنور، بر نكبت و فلاكت وقوعنده آنلري تسليم و توكاه سوق ايدر؛ مهارتله تداوى اولنديني صورتده حسن نتايجيه اقتران ايدن، و بالعكس جاهلر انه توديع ايدليكي حالده تدريجاً آخر لشوب بعضاً مهلك درجه سینه واران بعض خسته لقلره

چاره ساز اوله بیلیر؛ چو جو قلیک اصول تربیه سنی اصلاح ایدر؛ لغوسه لقی زماننده کویلرده چو جوق والدله لرینک افکار باطله یه استناداً تعقیقه مجبور طوئله قلی عادات مضره یی بر طرف ایده بیلیر؛ یولیه؛ صدقهلر ویرر؛ ایشته؛ اک عادی بر آدمک بیله کویده بوله بیله جکی حظوظات دائمه شونلردن عبارتدر.

وقت صرفیه وجوده کتیریلان اعمالاتک موفقیتپذیر اوله سی؛ کوسترین اصلاحات نمونه لرینک تدریجاً انتشار ایده رک کویک اطراف ونواحیسنده اهلینک حالتی ترفیه مدار اولدیغنی مشاهده ایتک؛ بر قادین کندی مساعی ذاتیه بیله چو جو قلیرینک علماً و فراسه ترقی ایتدکلرینی، قوای ماده لرینک منتظمأ توسع و انبساط ایله دیکنی کورمک، بیوک برسمادت دکلیدر؛ اوتدنبیری، هر ملتک حکمائی عملیات زراعییه یی برنجی درجده صنایع علیه زمهره سنده تعداد ایتشلردر. چونکه؛ مشاغل زراعییه نك انسانلرک رفاه حال و حصول سعادت و اقبالنه مدار اولدیغنی تحقیق ایتشد.

(مابعدی وار) مسیح راسم

— انکلتزده رآمریقاده —

— معیشت بلییه —

بر انکلیزک خانه سنه ایلک کیرلیدی زمان، انظار دقتی جلب ایدن شی، اوک، صاحبنک نه درجه حال و مذاقه توفیقاً یابیش اوله سی کیفیتدر. بالعکس، بر آمهریقاده لینگ اوینه فرصتیاب دخول اولدیغنی صورتده، ایلک دقت اولنه جق شی، صاحبنک، کندی مسلک و مشواری نه مکمل درجده اوینه تطبیق ایتش اوله سپدر. شو ایکی

بسیط کیفیتدن نظرده ایکی متباین مدنیت، یکدیگرینه کلیاً مغایر ایکی اصول معیشت تظاهری ایدر.

حقیقتی آرانیه جق اولورسه، انکلتزده اوک آیین اداره سنجه اک زیاده مطلوب اولان جهت، قادینک حضور و آسایشی اولدیغنی حالده، آمهریقاده ارککک راحتی ملتمدر. بونکده سببی، انکلیزک، آمهریقایدن زیاده او ایچنده یاشامه سپدر. انکلیز صاحبیلین اوندن ده کچ چیقار، اوکلدن صوکره ده ایرکن خانه سنه عودت ایدر. سو قاقده هر هانکی بر انکلیزه تصادف ایده جک اولور ایسه کز، بالاتخاف اوینه معاودت ایله دیکنی و بالعکس بر آمهریقالی کوره جک اولورسه کز، مطلقاً امور مألوفه سنه شتاب ایتدیکنی مشاهده ایدرسکز. ایشته، عادات بیتیه جه ایکی قوم آراسنده مشهود اولان تحالفک اسباب موجب سی شوندن عبارتدر؛ دینه بیلیر. انکلتزده تفرغات حیاتییه نك، مسائل تجاریه و سیاسییه بیله تأثیری واردر. آمهریقاده، امور سیاسییه ایله مشغول بولنان رجال دولتک هفته نك ایکی کوتی بیله عالهلری نزدنده امرار ایتک وقت بوله. مه دقلری کترتله وقوع بولور. فقط؛ انکلتزده هر نوع اعضا و منتخبینک هر کون وقت معینده خانه لرنده سفره باشنده اثبات وجود ایتهلری بر قاعده مقرر حکمنه کچمشدر.

انکلتزده، اختیار سکنا ایتش اولان آمهریقایلر اورانک بالخاصه (ارککلر مملکتی) اولدیغنه قناعت حاصل ایتش اولدقلری کچی آمهریقاده یاشامقده بولنان انکلیزلر دخی اورانک ارککلردن زیاده قادینلرک آرام و استراحتنه مساعد بر مملکت اولدیغنی تصدیق ایدرلر، بوندن ماعدا، وسائل تمیشده انکلتزده آمهریقادن ده مبدولدر. استراحت کامله ایله امرار حیات ایتک لازم اولان شیلرک انکلتزده، آمهریقادن ده

اوجوز تهیه اولنه بیله جکی شهیدن وارسته در. واردات سنویهلری ۱۵۰۰ دن ۱۵۰۰۰ دولاره قدر (۷۵۰۰۰ دن ۷۵۰۰۰۰ فرانقه قدر بر مبلغ دیمکدر) بالغ اولان کسملر، انکلتزده ده مستریحانه تعیش ایده بیلیرلر. ۱۵۰۰ دولاردن آز یاخود ۱۵۰۰۰ دولاردن چوق وارداته مالک بولان کسملره کانجه، بونلرده فرق تمتعدن پک مستفید اوله مازلر. چونکه، سوس، دبدبه هر یرده مصارف خطیره اختیارینه متوقف و فقر و ضرورت هر یرده باعث عسرتدر.

بو اختلاف، ایکی ملتک اصول اداره ثروته رعایت ایتدکلری مسلکده کورولور. مصرفی تقلیل ایتک مجبور اولان بر انکلیزک یاپه بیله جکی صوکره شی، هر کون اجبا و متعلقاتیه برلکده طعام ایتکده اولدیغنی یمک صالوتی بر آز کوچولتمکدر. مضایقه یه دوچار اولدیغنی صورتده، بلکه اقامت ایتدیکنی بیوک اوی ترک ایدوب کوچک بر او طوتار، فقط یته آشخیلرینه، اوشاقلرینه یول ویرمز. بر آمهریقالی یه بوکا مشابه بر حال وقوع بوله جق اولور ایسه، اوطوردیغنی اودن چیقماز، لکن بالعکس اوشاقلرینک عددی تقیص، حظوظات شخصیه سنی تحدید ایدر. انکلتزده، حیاتک، تعیشک اساسی بر طاقم الجآت طبیعیه دن متشکلدر.

اک بیوک ذوات معروفه بیله بو قاعده دن مستثنا دکلدرلر. هر کس زمان فراغتده، کرک ماده، کرک معنا طبیعتنک متلذذ اولدیغنی وجهله، حرکات بدنیه (آت یاریشی، صیادلوق و سائره کچی) یاخود ایستهدیکنی قدر ممارسه فکریه ایله اشتغال ایده بیلیر.

انکلیز قادینلری اصول اداره بیتیه ده پک ماهردرلر. زیرا، بو عاده کوچوکدن آیشدیریلرلر. هنوز آوان صباوتنده، هر قیز والده سنندن سنه ایتداسنده معین بر مبلغ